

Bemærkninger til forslaget

Det radikale venstre fremsatte i marts 1980 forslag om større ligestilling mellem mænd og kvinder ved nedsættelse af sagkyndige råd, nævn, udvalg, kommissioner og styrelser, og de politiske partier var dengang enige om, at større kvinderepræsentation i offentlige udvalg ville være ønskelig, og at der burde udfoldes »bestræbelser for at nå dette mål«. (Se Folketingstidende 1979-80 (2. samling), forhandlingerne sp. 7298 og 9801 og tillæg A sp. 5177).

Det er uklart, hvori disse bestræbelser har bestået. De har i hvert fald ikke båret frugt.

Der er knap 8.000 medlemmer af ca. 800 statslige udvalg m.v. fordelt på alle ministerier. Kvindernes andel er gennemsnitligt 8,9 pct. For statsministerielle og socialministerielle udvalg m.v. er kvindernes repræsentation højest, idet henholdsvis 18,2 og 26 pct. af i alt 261 medlemmer er kvinder. For de øvrige ministeriers vedkommende varierer kvindernes andel fra 1,9 til 17 pct. af i alt 7.413 medlemmer. Tallene gælder pr. 1. januar 1980 og stammer fra ligestillingsrådets arbejdsrapport nr. 3 om kvinderepræsentation i offentlige udvalg.

Ligestillingsrådet var allerede i 1976 opmærksom på denne meget skæve kønsfordeling og henvendte sig til forhenværende statsminister Anker Jørgensen, som to gange i perioden 1976-1980 henstillede til alle ministerier, at de tilstræbte en mere afbalanceret kønsræssig sammensætning af udvalgene.

Disse henstillinger resulterede i, at kvindernes andel steg med 0,7 pct. (7 promille!) på fire år. I samme periode steg antallet af udvalg fra 600 til 799. Der har altså været rig mulighed for at udpege kvindelige medlemmer.

Med den stigningstakt, der opnås via henstillinger, kan kvinder påregne, at der skal gå mindst 285 år for at nå 50 pct. andel i udvalg m.v.

Henstillinger er altså ikke et velegnet middel til at opnå ligestillingen mellem kønnene i offentlige udvalg m.v.

Skal kvindernes demokratiske rettigheder som deltagere i beslutningsprocessen øges, og skal der inden for et rimeligt tidsrum skabes bedre kønsræssig balance i de offentlige udvalg, må der lovgives på området.

I Norge har man i flere år haft mere vidtgående regler end i Danmark. Der henvises således til § 21 i den norske ligestillingslov, der er optrykt som bilag. Disse har medført, at kvindernes andel i offentlige udvalg m.v. i Norge steg fra 10,5 pct. i 1973 til 21,8 pct. i 1979. Norge består endnu. Nærværende forslag til folketingsbeslutning opfordrer regeringen til at fremsætte lovforslag efter norsk mønster.

Det er indlysende, at udnævnelsen af offentlige nævn og udvalg i nogle tilfælde tidsmæssigt kan blive forsinket, men det er åbenbart den eneste måde, hvorpå en mere ligelig fordeling mellem kønnene i disse udvalg m.v. kan sikres.